

Osječka psihijatrija poslije Prim. dr. Ive Glavana

Prof. dr. sc. **Pavo Filaković**, prim. dr. med.
Predstojnik Klinike za psihijatriju KB Osijek

Sažetak

U članku se opisuju institucionalni temelji razvoja psihijatrije u Osijeku, okolnosti podjele Odjela za neuropsihijatriju na 2 odjela: Odjel za neurologiju i Odjel za psihijatriju, okolnosti osnutka Klinike za psihijatriju, rad Klinike za psihijatriju u ratnim uvjetima i sadašnja organizacija Klinike. Autor se posebno osvrće na prostorne uvjete rada na Klinici i ističe potrebu izgradnje nove zgrade Klinike za psihijatriju, koja će biti primjerena našoj nacionalnoj kulturi i društvenoj svijesti dvadeset prvog stoljeća.

Institucionalni temelji psihijatrije u Osijeku

Institucionalna povijest psihijatrije u Osijeku počinje 1940 godine, kada je u Osječkoj bolnici osnovan Neuropsihijatrijski odjel na čelu s prim. dr. Ivom Glavanom. Prim. dr. Ivo Glavan, premda neurološki orijentiran, u svojem prvom udžbeniku u nas pod naslovom "Živčane bolesti" piše i o psihijatrijskim poremećajima. Neuropsihijatrijski odjel se 1957. godine proširuje na 54 postelje. Primaju se prvi specijalizanti i povećava se broj pomoćnog osoblja. Istovremeno, izvan Bolnice djeluje psihoanalitički orijentiran dr. Milan Bedenić (1894-1956), koji 1927. godine počinje raditi u školskoj poliklinici, gdje otvara savjetovalište za probleme mladeži, a 1952. godine formira Dispanzer za mentalno zdravlje. U sklopu svojih aktivnosti na polju mentalne higijene napisao je i knjigu pod naslovom „Duševna higijena u svakodnevnom životu“, u redakciji Duške Blažević (drugo popravljeno i dopunjeno izdanje iz 1964. godine). Poslije dr. Ive Glavana rukovođenje Neuropsihijatrijskim odjelom preuzima 1963. godine dr. Atif Maglajlić. Odjel se iste godine proširio na 81 postelju, a od 1967. godine otvorena je i "Dnevna bolnica" s 25 mjesta. Na Odjelu već 1974. godine radi 11 specijalista, 1 specijalizant, 1 sekundarni liječnik,

2 psihologa, 2 socijalna radnika, 2 medicinska tehničara, 1 viša medicinska sestra, 25 srednjih medicinskih sestara, 15 bolničara, 9 administratora i 15 radnika niže kvalifikacije. Kao izrazito psihijatrijski orijentiran neuropsihijatar i učenik prof. Vladimira Hudolina, dr. Atif Maglajlić ima naglašeni smisao za socijalno-psihijatrijski pristup te uvodi suvremene metode u liječenju psihijatrijskih bolesnika s naglaskom na socijalno psihijatrijskom i psihodinamskom pristupu. Od 1975. godine Odjelom rukovodi neurološki orijentiran dr. sc. Stanko Milić, ali zamah razvoja psihijatrije ne prestaje. Usput, dr. sc. Atif Maglajlić i dr. sc. Stanko Milić su imali titule profesora, ali ne na Medicinskom fakultetu. Prvi je bio profesor na Prometnom fakultetu, a drugi na Pravnom fakultetu. Odvajanju odjela prethodilo je razdoblje prijedora oko pitanja treba li se ili ne taj odjel podijeliti na odjel za neurologiju i odjel za psihijatriju. Unatoč očitim prednostima odvajanja, dr. sc. Stanko Milić se tome protivio svim sredstvima i uz različita obrazloženja (nedostatak prostora, kadrova, sredstava i sl.) unedogled odgađao podjelu. Presudan trenutak bio je završetak obnove zgrade Interne klinike koja je zbog toga bila privremeno izmještena u za tu prigodu napravljenu montažnu zgradu („Baraku“) u neposrednoj blizini Neuropsihijatrijskog odjela. Trenutak povratka Interne klinike u obnovljenu zgradu je iskorišten za preseljenje psihijatrijskih postelja u tu „Baraku“ u prosincu 1986. godine, pred sam Božić. Bolesnici su na novi Odjel za psihijatriju preseljeni u slijedećih nekoliko dana, a osoblje se prema slobodnom izboru i stručnoj orijentaciji rasporedilo na dva nova odjela. Psihijatrija je Božić dočekala u „Baraci“. Svršeni čin je potvrđen na radničkom bolničkom referendumu 20. siječnja 1987. godine, kada je usvojen prijedlog o osnivanju posebnih odjela - Odjela za neurologiju i Odjela za psihijatriju. Odvojena dežurstva počela su 01. 03. 87. Samo mjesec dana kasnije, već je funkcionirao Odjel za psihijatriju sa 80 postelja i 25 mjesta u Dnevnoj bolnici.

Osnutak Klinike za psihijatriju

Klinika za psihijatriju Kliničke bolnice Osijek u sadašnjem obliku postoji od 14. 04. 1988. godine, kada je Odjel za psihijatriju, temeljem nastavne potrebe dislociranog studija medicine u Osijeku Medicinskog fakulteta u Zagrebu i udovoljenih kriterija za taj naslov, dobio naslov Klinike Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Rješenje br. 02-33/3-88).

Na Klinici su već pri samom osnutku formirani sadašnji odjeli s istim brojem kreveta kao i sada. U trenutku formiranja, na Klinici je bilo 6 specijalista, jedan specijalizant, dva psihologa, 2 socijalna radnika, 2 radna terapeuta, 3 više medicinske sestre, 18 medicinskih sestara, 3 medicinska tehničara, 4 bolničara i 5 admin. službenica. Odjel je tijekom godine imao 1300 prijema i otpusta, a u prosjeku se 100-150 bolesnika upućivano je na produženu hospitalizaciju u psihijatrijske bolnice, najčešće u Psihijatrijsku bolnicu Popovača.

Prostor je bio i ostao skučen, ali drugog izbora nije bilo. Predstojnik klinike s 81 krevetom i 25 mjesta u Dnevnoj bolnici, postao je doc. dr. sc. Nikola Mandić. Klinički odjel akutne i biologijske psihijatrije s intenzivnom skrbi (25 kreveta) formirao je dr. Pavo Filaković. Klinički odjel socijalne psihijatrije (32 kreveta) formirao je mr. sc. Ahmet Delagić. Klinički odjel za neuroze i granična stanja (12 kreveta) formirao je dr. sc. Slobodan Mrđenović. Klinički odjel dječje i adolescentne psihijatrije (12 kreveta) formirala je mr. sc. Zlata Knežević. Vršitelj dužnosti voditelja Kliničkog odjela dnevne bolnice (25 mjesta) bio je dr. Miroslav Jaramaz. Psiholozi – Đurđica Bosnić, prof. i Jelena Barkić, prof., vodile su Psihološku službu klinike. Glavna sestra klinike postala je vms. Ozana Knajz. Poslije toga, u relativno kratkom roku, primljeno je 6 specijalizanata, a još 5 sestara postale su više medicinske sestre pa se Klinika za psihijatriju, kao jedna od četiri tada postojeće klinike u bolnici, počela dinamično razvijati ususret osnutku Medicinskog fakulteta u Osijeku.

Klinika za psihijatriju u domovinskom ratu

Nažalost, 1991. godine dogodila se srbočetnička agresija na Hrvatsku, pa je otvaranje fakulteta odgođeno. Osijek je pretrpio osobito teška materijalna razaranja i gubitke u ljudstvu. U gradu od preko 100.000 stanovnika, ostalo je manje od 10.000 građana - branitelja. Borbe su se vodile na rubovima grada, a stotine i tisuće granata su svakodnevno zasipale grad. Manji dio djelatnika klinike otišao je na neprijateljsku stranu, nekolicina su izbjegli iz Osijeka na sigurnija područja u zemlji. Ipak, velika većina liječnika, sestara, psihologa i pomoćnog osoblja, ostali su uz svoje bolesnike tijekom cijelog rata. U vrijeme najvećih razaranja 1991./92. godine Klinika za psihijatriju, uz tek nekoliko drugih bolničkih odjela, izvršavala je sve svoje zadaće u Osijeku, na samom rubu bojišnice. Osoblje i bolesnici premješteni su u podzemni prostor Zgrade ginekologije dan prije nego što su zgradu klinike teško razorile dvije neprijateljske granate. Mirela Delalle, dr. med. ranjena je 15. rujna 1991. u prizemlju zgrade Odjela za ginekologiju. S njom su u tom trenutku bili mr. sc. Pavo Filaković i med. sestra Dragica Petrović s Odjela za ginekologiju. Med. sestra Dragica Petrović je tom prilikom poginula. U tim okolnostima, 23. 09. 1991. godine, Odjel za psihijatriju i psihologiju Glavnog štaba saniteta RH (s potpisom pomoćnika voditelja odjela dr. Vlade Jukića) zadužio mr. sc. Pavu Filakovića za provedbu psihijatrijske zaštite pripadnika MUP-a i ZNG-a na području obrane Osijeka. Kako je grad Osijek bio prva crta bojišnice, ambulantna psihijatrijska skrb za branitelje pružala se u razorenoj zgradi klinike, a bolničko liječenje je organizirano u podrumu zgrade Odjela za ginekologiju. Još tijekom rata, premda nije bila uvjetna za psihijatrijsku službu, zgrada Klinike je opet obnovljena za tu namjenu pa se nastavilo tamo gdje se početkom rata stalo.

Sadašnja organizacija Klinike za psihijatriju

Od 1998. godine Klinika služi nastavnim potrebama dodiplomske i poslijediplomske nastave Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i sjedište je Katedre za psihijatriju i psihološku medicinu tog fakulteta. Puni Naziv klinike je **Klinika za psihijatriju Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku**. Klinikom rukovodi predstojnik klinike. Reizbor

*Sjeverni dio zgrade Psihijatrijske klinike Medicinskog fakulteta
Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku*

predstojnika vrši se svake 4 godine. Do 20. 05. 2003. godine na čelu klinike bio je prof. dr. sc. Nikola Mandić, a od 21. 05. 2003. kliniku vodi prof. dr. sc. Pavo Filaković uz glavnu sestru Klinike vms. Zdenku Rade. Klinika i dalje raspolaže s ukupno 81 bolesničkom posteljom i 25 mjesta u Dnevnoj bolnici. Posljednja strukturna promjena izvršena je 2001. godine formiranjem Regionalnog centra za psihotraumu, koji je sada na putu da preraste u Klinički odjel za psihotraumu. Na Klinici sada radi 22 liječnika (15 specijalista i 7 specijalizanta), 3 psihologa, 1 pedagog, 11 viših medicinskih sestara, 28 medicinskih sestara za njegu te administrativno i pomoćno osoblje.

Klinika je organizirana u 5 kliničkih odjela i to:

1. Klinički odjel akutne biologijske psihijatrije s intenzivnom skrbi
2. Klinički odjel socijalne psihijatrije
3. Klinički odjel Dnevne bolnice Regionalnim centrom za psihotraumu
4. Klinički odjel dječje i adolescentne psihijatrije
5. Klinički odjel za neuroze i granična stanja

Klinika izvanbolničke usluge pruža u 11 ambulanti:

1. Hitna (dežurna) ambulanta - 24 sata 7 dana u tjednu
2. Ambulanta za opću psihijatriju - 12 sati 5 dana u tjednu
3. Ambulanta za biologijsku psihijatriju - 8 sati 5 dana u tjednu
4. Ambulanta za socijalnu psihijatriju - 8 sati 5 dana u tjednu
5. Ambulanta za alkoholizam i druge ovisnosti - 8 sati 2 dana u tjednu
6. Ambulanta za forenzičku psihijatriju - 8 sati 2 dana u tjednu

*Zapadni dio zgrade Psihijatrijske klinike Medicinskog fakulteta
Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku*

7. Ambulanta za neuroze i granična stanja - 8 sati 5 dana u tjednu
8. Ambulanta za psihotraumu - 4 sata 5 dana u tjednu
9. Ambulanta za dječju psihijatriju - 8 sati 5 dana u tjednu
10. Ambulanta za adolescentnu psihijatriju - 4 sata 5 dana u tjednu
11. Psihološka ambulanta - 8 sati 2 dana u tjednu

Psihijatri Klinike rade i u 4 dislocirane ambulante: Donji Miholjac, Valpovo, Beli Manastir i Đakovo.

Klinički odjel akutne i biologijske psihijatrije s intenzivnom skrbi

Klinički odjel ima 25 postelja, od kojih dvije pripadaju detoks jedinici. Na njemu se vrše stručna klinička istraživanja iz područja biologijske psihijatrije, osobito ispiti-

vanja lijekova od II do IV faze. Na Odjelu se primjenjuju sve terapijske tehnike primjerene kliničkom odjelu s biologijskom orijentacijom i intenzivnom skrbi (psihofarmakoterapija, elektrostimulativna terapija, inzulinoterapija, itd.), a liječenje uključuje psihoedukaciju i suportivnu psihoterapiju. Po potrebi se koriste lab. praćenja tjeka farmakološkog liječenja, provjerava se suradnja bolesnika u uzimanju lijekova i prati se terapijski učinak laboratorijskim biokemijskim i hormonskim analizama. U ukupnom pristupu bolesniku koristi se psihoterapijski i socioterapijski pristup. Na ovom odjelu godišnje se liječi od 450 – 500 bolesnika s prosjekom liječenja od 16-19 dana. Najčešća su psihotična stanja (57%), a slijede ih alkoholizam i druge ovisnosti (14%), te depresivna stanja, reaktivna psihotična stanja, PTSP i organski uvjetovani psihički poremećaji. Na ovom kliničkom odjelu rade biologijski orijentirani psihijatri i to:

1. dr. sc. **Oliver Koić**, dr. med., spec. psihijatar (Voditelj klin. odjela, viši asistent u kumul. radnom odnosu na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, u postupku stjecanja uže specijalnosti iz biologijske psihijatrije);
2. dr. sc. dr. **Ljiljana Radanović-Grgurić**, dr. med., spec. psihijatar (voditelj intenzivne skrbi s detoks jedinicom, viši asistent na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, uža specijalnost - Biologijska psihijatrija);
3. mr. sc. **Davor Laufer**, dr. med., spec. psihijatar (odjelni liječnik, naslovni asistent na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, stalni sudski vještak);
4. prof. dr. sc. **Pavo Filaković**, prim. dr. med., spec. psihijatar (Predstojnik klinike, prodekan za odnose s nastavnim bazama Medicinskog fakulteta u Osijeku i redoviti profesor u kumul. radnom odnosu na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, uža specijalnost - Biologijska psihijatrija, stalni sudski vještak -mentor).

Klinički odjel socijalne psihijatrije

Klinički odjel ima 32 bolničke postelje. Na ovom odjelu također se vrše klinička ispitivanja lijekova, a na njemu se liječe oboljeli psihotičnih poremećaja, alkoholizma i ovisnosti, depresivnih poremećaja, psihogerijatrijski slučajevi, te osobe u kriznim stanjima. Zajednička im je potreba za socioterapijskim metodama liječenja. Socijalno terapijske metode provode se kroz terapijsku zajednicu a koriste se bihevioralne i kognitivne tehnike individualnog i grupnog liječenja. Na odjelu se opserviraju sudskopsihijatrijski slučajevi, vrše forenzičke ekspertize i liječenje sudsko psihijatrijskih bolesnika, a putem Ambulante za forenzičku psihijatriju prati se tijek liječenja bolesnika obvezanih na liječenje sudskim odlukama.

Na ovom kliničkom odjelu rade socioterapijski orijentirani psihijatri:

1. prof. dr. sc. **Ivan Požgain**, prim. dr. med. spec. psihijatar (Voditelj klin. odjela, izvanredni profesor u kumulativnom radnom odnosu na Katedri za psihijatriju

i psihološku medicinu MF Osijek, uža specijalnost – Forenzička psihijatrija, stalni sudski vještak - mentor);

2. doc. dr. sc. **Dunja Degmečić**, dr. med., spec. psihijatar (odjelni liječnik, viši asistent na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, uža specijalnost – Socijalna psihijatrija, stalni sudski vještak);
3. mr. sc. **Nada Blagojević-Damašek**, dr. med., spec. psihijatar (odjelni liječnik, uža specijalnost iz Alkoholizma i drugih ovisnosti).
4. mr. sc. **Vesna Pereković**, dr. med., spec. psihijatar (odjelni liječnik, u postupku stjecanja uže specijalnosti iz Socijalne psihijatrije).

Klinički odjel Dnevne bolnice s Regionalnim centrom za psihotraumu

Klinički odjel ima 25 mjesta. Na ovom kliničkom odjelu vrši se dijagnostika i liječenje psihičkih poremećaja osoba kojima je zbog prirode poremećaja najprikladnije parcijalno bolničko liječenje po tipu Dnevne bolnice. Liječenje psihijatrijskih bolesnika vrši se socioterapijom, psihoterapijom i psihofarmakoterapijom. Psihijatri na ovom odjelu osposobljeni su za tehnike socioterapije (okupacijska, radna, glazbo, likovna i biblioterapija) i kognitivno bihevioralne terapijske tehnike te ih svakodnevno primjenjuju u praksi. Na ovom odjelu specijalizant može dobiti edukaciju iz tih i drugih tehnika psiho- i socioterapijskih tehnika. Uz Klinički odjel dnevne bolnice je prostorno i funkcionalno pozicioniran Regionalni Centar za psihotraumu. Na Odjelu rade psihoterapijski i socioterapijski orijentirani psihijatri:

1. prof. dr. sc. **Željka Vukšić-Mihaljević**, dr. med., spec. psihijatar (Voditelj klin. odjela i Region. centra, redoviti profesor u kumulativnom radnom odnosu na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu, uža specijalnost – Psihoterapija, stalni sudski vještak)
2. **Ksenija Keleković-Krušlin**, dr. med., spec. psihijatar (odjelni liječnik)
3. **Marta Gašparović**, dr. med., spec. psihijatar (odjelni liječnik)

Klinički odjel za neuroze i granična stanja

Klinički odjel ima 12 bolesničkih postelja. Na ovom odjelu se provodi psihoterapija neuroza i graničnih slučajeva. Na odjelu rade psihoterapijski orijentirani psihijatri:

1. prof. dr. sc. **Slobodan Mrđenović**, dr. med., spec. psihijatar (Voditelj klin. odjela, izvanredni prof. u kumulativnom radnom odnosu na katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, uža specijalnost – Psihoterapija, stalni sudski vještak)
2. dr. sc. **Sanda Anton**, dr. med., spec. psihijatar (odjelni liječnik, naslovni viši asistent na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, u postupku stjecanja uže specijalnosti iz Psihoterapije)

Klinički odjel dječje i adolescentne psihijatrije

Klinički odjel ima 12 bolesničkih postelja. Na odjelu se koristi individualna psihoterapija, likovna psihoterapija, biblioterapija, glazboterapija, psihoterapijska konzultacija obitelji i djeteta a obavlja se i psihoterapijska egzaminacija roditelja.

*Pogled u interijer Psihijatrijske
klinike - potreba za humaniziranim
ambijentima 21. stoljeća.*

Na odjelu se također provodi scenska terapija s adolescentima i djecom. Rad je timski i u njemu sudjeluje dječji psihijatar, psiholog, pedagog i educirana medicinska sestra. Na odjelu rade dječji psihijatri:

1. dr. sc. **Mirela Delalle**, dr. med., spec. psihijatar (Voditelj klin. odjela, naslovni viši asistent na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, u postupku stjecanja uže specijalnosti iz Dječje i adolescentne psihijatrije, stalni sudski vještak)
2. **Katarina Dodig-Ćurković**, dr. med., spec. psihijatar (odjelni liječnik, naslovni asistent na Katedri za psihijatriju i psihološku medicinu MF Osijek, u postupku stjecanje uže specijalnosti iz Dječje i adolescentne psihijatrije, upisan doktorski studij)

Djelatnici klinike se redovito stručno usavršavaju i redovito aktivno ili pasivno sudjeluju na domaćim i međunarodnim znanstvenim stručnim skupovima. Skupina od 6 psihijatarata, koja provodi istraživanja novih lijekova na klinici, prošla je brojne tečajeve iz Dobre kliničke prakse i primjene različitih ocjenskih istraživačkih ljestvica i postupaka u psihijatriji, o čemu ima pisane certifikate.

Pogled iz interijera u eksterijer Psihijatrijske klinike - potreba za humaniziranim ambijentima 21. stoljeća

Nastavnici i suradnici u nastavi Katedre za psihijatriju i psihološku medicinu

Na Klinici za psihijatriju je sjedište Katedre za psihijatriju i psihološku medicinu pa se na njoj organizira sva nastavna djelatnost Katedre.

Članovi Katedre su:

1. prof. dr. sc. Pavo Filaković – Predsjednik katedre i redoviti profesor u kumulativnom radnom odnosu;
2. prof. dr. sc. Željka Vukšić-Mihaljević - izvanredni profesor u kumulativnom radnom odnosu;
3. prof. dr. sc. Slobodan Mrđenović - izvanredni profesor u kumulativnom radnom odnosu;
4. prof. dr. sc. Ivan Požgain - izvanredni profesor u kumulativnom radnom odnosu;

5. doc. dr. sc. Dunja Degmečić – viši asistent u kumulativnom radnom odnosu;
6. dr. sc. Oliver Koić – viši asistent u kumulativnom radnom odnosu;
7. dr. sc. Ljiljana Radanović – Grgurić - naslovni viši asistent;
8. dr. sc. Mirela Delalle - naslovni viši asistent;
9. dr. sc. Sanda Anton – naslovni viši asistent;
10. mr. sc. Davor Laufer, dr. med. – naslovni asistent
11. Katarina Dodig – Ćurković, dr. med. – naslovni asistent;
12. Ksenija Keleković-Krušlin, dr. med. – naslovni asistent;
13. Marta Gašparović, dr. med. – naslovni asistent.

Znanstveno-istraživačka djelatnost Klinike za psihijatriju

Na Klinici se kontinuirano provodi znanstveno istraživačka djelatnost za koju je upisana u sudski registar. Redovito se izvode projekti, bilo preko Ministarstva znanosti, bilo preko drugih sponzora iz zemlje ili iz inozemstva. Do sada su na Klinici provedena četiri znanstveno-istraživačka projekta, a peti je u tijeku:

1. Epidemiologija i karakteristike shizofrenije u Osijeku (1980-1995, prof. dr. sc. Nikola Mandić)
2. Poremećaj komunikacije kod srednjoškolske i studentske omladine u Osijeku (1986.1991, prof. dr. sc. Nikola Mandić)
3. Biološki i psihosocijalni čimbenici kriznih i depresivnih stanja (1992-1996, prof. dr. sc. Nikola Mandić)
4. PTSP u djece hrvatskih ratnih veterana: kauzalni model" (od 2002., glavni istraživač prof. dr. sc. Željka Vukšić-Mihaljević)
5. Mehanizam nastanka metaboličkog sindroma induciran antipsihoticima (2008-2009. prof. dr. sc. Pavo Filaković, šifra projekta 219-1081870-2070 – u tijeku)

Do sada je završeno preko 20 stručnih projekata iz područja istraživanja lijekova, a u tijeku su još 2 takva istraživanja.

Rezultate svojih istraživanja psihijatri klinike redovito predstavljaju na Psihijatrijskim kongresima i simpozijima u zemlji i inozemstvu. Od 2000. godine pa do sada djelatnici klinike objavljuju godišnje 3-4 znanstvena rada u CC indeksu te više radova u drugim indeksnim publikacijama, što se može provjeriti preko odgovarajućih baza podataka.

Budućnost osječke psihijatrije

Na Klinici za psihijatriju u Osijeku rade iskusni specijalisti s visokim znanstvenim i znanstveno-nastavnim titulama, koji su učinili sve što su mogli za svoje bolesnike u zadanim povijesnim i prostorno-tehničkim uvjetima. Na Klinici radi 9 doktora znanosti i četiri magistra. Među njima je čak četiri profesora. Daljnji razvoj Klinike

ovisit će o prostornom rješenju, jer sadašnja zgrada ne samo da ne zadovoljava minimalne prostorno-tehničke uvjete nego priječi dalji razvoj psihijatrijske službe i stavlja na kušnju najosjetljiviji aspekt rada u psihijatriji, a to je etika. Etičan odnos prema osobama s duševnim smetnjama treba početi s arhitektonskim rješenjima. Za novu zgradu trebamo snažnu podršku matične ustanove, lokalne društvene zajednice i države. Takva zgrada će se graditi prvi put u povijesti grada pa treba biti ponos Osijeka i svojevrsni uzor-model za slične zgrade psihijatrijskih klinika u Hrvatskoj. Ona zato treba postaviti nove, više standarde skrbi o osobama s duševnim smetnjama, primjerene našoj nacionalnoj kulturi i društvenoj svijesti 21. stoljeća.

LITERATURA

1. Firinger K, Utvić V. Povijest bolničkih ustanova u Osijeku od 1739-1930, Osijek, 1970.
2. Dugački V. Društvo slavonskih liječnika u Osijeku i njegov časopis, Zbornik radova, Simpozija iz historije zdravstvene kulture vojvođansko-slavonskog Podunavlja, Bačka Palanka-Bač-Ilok, 1977, str. 373-388
3. Utvić V. Povijest bolničkih ustanova u Osijeku od 1874-1974., Osijek, 1974.
4. Mandić N. Uvodnik, Povodom osnivanja znanstvene jedinice za Kliničko medicinska istraživanja u Općoj bolnici Osijek, Medicinski vjesnik, Opća bolnica Osijek, sv.12.br.2,1980 str.99-101.
5. Rade Z, Filaković P, Knajz O, Koić O, Mandić N. Lječidbeno ozračje na Psihijatrijskoj klinici u Osijeku pred početak rata u Hrvatskoj. Med. Vjesn 1992;24(1-2):217-20.
6. Filaković P, Barkić J. Mental disorders in Croatian soldiers in outpatient treatment at East-Slavonian battlefield. Psychologische Beitrage 1992;34(Suppl):250-57.

PSYCHIATRY IN OSIJEK AFTER PRIM. DR. IVO GLAVAN

Prof. dr. sc. Pavo Filaković, prim. dr. med.
Head of the University Department of Psychiatry in Osijek

Abstract

In this article author describes institutional basis of the development of psychiatry in Osijek, circumstances of the dividement of Department of neuropsychiatry into two departments: Department of neurology and Department of psychiatry, also circumstances about establishment of the University Department of Psychiatry, as well as description of working conditions in war circumstances and description of organization of the University Department of Psychiatry today. Author describes working area and working conditions and points out the need for construction of a new building for the University Department of Psychiatry, in concordance with our national culture as well as social concience of the 21 st century.